ATILIM

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

Yıl 10, sayı 11(119)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı

Kasım 1983

5.KONGRE SAYISI

Türkiye Komünist Partisi şimdi daha da güçlü

5.KONGRE TOPLANDI

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye işçi sınıfına, tüm emekçilere, yurtseverlere, yurt ve dünya kamuoyuna Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresinin toplandığını ve çalışmalarını başarıyla sonuçlandırdığını duyurur.

Türkiye Komünist Partisi 5. Kongresi ABD emperyalizminin tüm dünya halklarına yönelik saldırganlığını olağanüstü artırdığı koşullarda toplandı. Batı Avrupa'ya yeni nükleer roketler yerleştirme girişimlerine hız veren ABD yönetimi, Sovyetler Birliği'nin tüm yapıcı, esnek önerilerini geri çeviriyor. Lübnan halkına saldırıları ve son olarak devletler hukukunu, insan haklarını kabaca çiğneyerek Grenada'yı işgal etmesi, Amerikan emperyalizminin, kendi bencil çıkarları için, tüm insanlığı ateşe atmaya hazır olduğunu ortaya koydu.

Amerikan emperyalizminin dümen suyundan ayrılmayan Türkiye'deki faşist diktatörlük, 6 Kasım'daki sözde seçimlerle kendine parlamenter bir kılıf geçirmeye çalışıyor. Halkın, artan sömürü ve baskıya, Amerikan köleliğine karşı tepkisi, seçim oyunuyla söndürülmek isteniyor.

Türkiye Komünist Partisi 5. Kongresi, Amerikan emperyalizminin dünya ve bölge barışını tehdit eden çılgınca girişimlerini önleme, Türkiye'nin bölgede bir Amerikan jandarması olmasına izin vermeme ve faşist diktatörlüğü yıkma görevlerini en ivedi görevler olarak saptadı. Parti örgütlerini ve tüm ulusal demokratik güçleri faşist diktatörlüğü yıkmak, yerine ulusal, demokratik güçlerin hükümetini kurmak için ulusal çapta bir direnişi örgütlemeye, hazırlamaya çağırdı.

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu

6 Kasım seçimlerinde cuntanın partilerine geçersiz oy verilmesiyle, cuntaya ağır bir darbe indirilmesi, halkımızın barış ve ulusal demokrasi savaşımını güçlendirecektir.

Amerikan emperyalizmine ve faşizme karşı ulusal direniş, ancak, fabrikalarda, işyerlerinde, köy ve mahallelerde, okul ve kışlalarda, ezilen Türk ve Kürt halkının iş, ekmek, toprak, ulusal ve demokratik haklar, sendikal özgürlükler için günlük savaşımları içinde, tüm ulusal demokratik güçlerin işbirliği ile yükseltilebilir.

TKP 5. Kongresi ağır, illegal koşullarda, partiye yönelik aralıksız polis saldırısını, dönek ve yılgınların, oportünistlerin yıkıcı çabalarını boşa çıkararak toplandı. 4. Kongreden tam 51 yıl sonra toplanan 5. Kongre, TKP'nin Mayıs 1981 ve sonrasındaki polis saldırısında uğradığı ağır kayıplara karşın, artık her koşulda parti çalışmasının ve yönetiminin sürekliliğini sağlayacak bir güce eriştiğini kanıtladı.

Kongrede yurtiçi ve yurtdışı parti örgütleri, üst, orta ve alt tüm dü-

▶Arkası 7. sayfada

5. KONGRENİN HALKIMIZA ÇAĞRISI

İşçiler! Köylüler! Yurtsever aydınlar!
Esnaf ve zanaatçılar! Memurlar! İşsiz yurttaşlar!
Türk ve Kürt, tüm emekçiler!
Yurtsever subay ve assubaylar! Erler!
Gençler! Kadınlar!
İlerici politik tutuklular! Politik göçmenler!

Faşist diktatör Evren ve çetesi tüm memleketi zindana çevirdi. Hakkını aramak, düşündüğünü, istediğini söylemek, yazmak her şey yasak. Hapisaneler ağzına kadar halk çocuklarıyla dolu. Türkiye yoksulluğun, açlık ve işsizliğin, bakımsızlığın, ahlak düşkünlüğünün kol gezdiği bir ülke oldu.

Bir avuç parababası, generallerle elele vermiş, alınterimizi, göznurumuzu yağmalıyorlar. Güzel yurdumuzu savaş delisi Amerikan emperyalistlerinin çiftliğine çevirdiler.

Ulusal kurtuluş savaşında binlerce şehit vererek kazandığımız bağımsızlığımızdan geriye ne kaldı?

Bu karanlık ve acılı günlere bir günde gelinmedi. Yıllar yılı halkı aldatan, halk düşmanı hükümetlerin, emperyalizmin ve bir avuç işbirlikçi tekelin, parababasının çıkarına uyguladıkları politikalar sonucu gelindi.

Türkiye Komünist Partisi kurulduğu günden bu yana, bir gün olsun ara vermeden, halka gerçekleri anlatmayı görev bildi. Türkiye Komünist Partisi Türkiye'nin en eski partisidir. Partimiz 63 yıldır, işçi sınıfının, emekçi halkın çıkarları dışında, başka hiçbir çıkarın savunucusu olmadı. Halkı sömüren ve ezilenler, ülkeyi emperyalistlere satanlar bu yüzden 63 yıldır partimize aralıksız saldırıyorlar. Partimizi yasakladılar. Yöneticilerimizi, üyelerimizi alçakça öldürdüler. Binlercemizi zindanlarda çürüttüler. Ve bugün de aynı şeyleri yapıyorlar.

63 yıldır süren bu baskılar bizi ülkemizin bağımsızlığı, halkımızın mutluluğu için savaşımdan alıkoyamadı. TKP yaşıyor, savaşıyor, güçleniyor.

İşte bunun en iyi kanıtlarından biri: TKP, 5. Kongresini başarıyla yaptı. Ne generallerin, polisin ve onların ajanlarının, ne de döneklerin saldırıları kongremizi engelleyemedi.

5. Kongremiz şunu da kanıtladı: TKP, Türkiye'nin birliği en sağlam, en açık sözlü ve en demokratik işleyişe sahip partisidir. Biz halkımızın önünde eksiklerimizi, yanlışlarımızı gizlemeden açıkça söyledik. Birliğimizi koruduk, güçlendirdik.

▶Arkası 7. sayfada

Parti Programı üzerine

(MERKEZ KOMİTESİ RAPORUNDAN BİR BÖLÜM)

Değerli yoldaşlar,

TKP MK Kongre'ye yeni parti program taslağını sunmuş bulunuyor. Buraya kadar belirttiğimiz gerek uluslararası alandaki, gerekse ülkemizdeki sosyal ekonomik ve politik alandaki yeni gelişmeler,partimizin stratejisinin yeniden ele alınmasını ve hemen bugünden öne konacak ivedi politik görevlerin saptanmasını zorunlu kılmıştır.

Burada söz konusu olan, 1970 sonlarından bu yana, emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin başını çektiği NATO egemen çevrelerinin yumuşamayı baltalama, nükleer silahlanma yarışını tırmandırma, sosyalist ülkelerle çatışma, ulusal kurtuluş hareketlerini zorla bastırma ve tüm kapitalist ülkelerdeki emekçilerden "sosyal öç" alma eğiliminin nitelikçe yeni bir aşamaya yükselmesidir. Bu, tüm ülkelerde, özellikle bizim gibi emperyalizmin çeperinde yer alan kapitalist ülkelerde, her alanda gericiliği körükleyen ve Reagan'ın başlattığı "komünizme karşı haçlı seferi"yle eşgüdüm içinde sürdürülen çılgınca bir politikadır.

Nükleer savaş tehlikesinin ciddi boyutlara yükselmesi ülkemizdeki faşist diktatörlüğe karşı savaşımı çok yönlü etkiliyor ve barış uğrundaki savaşımla, diktatörlüğü yıkma ve ulusal demokrasiyi kurma savaşımı arasında var olan bağı, çok daha dolaysız bir duruma getiriyor.

Parti programını değiştirmeyi gerektiren öteki temel etken, her şeyden önce, Türkiye'nin bugün faşist bir diktatörlük rejimiyle yönetilmesidir. Bu, toplumdaki var olan sosyal ve ulusal (Kürt halkı ile egemen Türk burjuvazisi arasındaki çelişkileri) keskinleştirmekle kalmadı. Ek olarak,işbirlikçi oligarşinin faşist diktatörlüğü ile, son derecede geniş sosyal ve politik güçler arasında da keskin bir güncel politik çelişkinin ortaya çıkmasına yol açtı. Partinin önünde duran ivedi politik görev böylece değişikliğe uğradı. Parlamenter rejimin, sınırlı da olsa, işçi sınıfına, halka verdiği tüm olanaklardan yararlanarak, yığınların aktif eylemleriyle demokratik kazanımları savunmak ve geliştirmek görevinin yerini, faşist diktatörlüğü yıkma görevi almıştır. Bir başka deyişle, bütünsel bir süreç olan devrimin ilk aşamasına yaklaşmanın yolu değişikliğe uğramıştır.

İvedi görev olan, faşist diktatörlüğün yıkılması,kendi başına,Türkiye halkının çözmek zorunda olduğu öne çıkan çelişkiyi, emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi ile halk ve aynı zamanda ulusal burjuvazi arasındaki çelişkiyi çözmeyeceği açıktır.

Partinin işçi sınıfının önünde duran sorun, diktatörlüğü yıkan güçlerin olanaklı olan en geniş kesimleriyle birlikte, antiemperyalist, demokratik halk devrimini başlatmaktır. Bu da, söz konusu devrimin ilk adımda çözmek zorunda olduğu görevleri ön plana çıkarmayı, en geniş güçleri bu görevleri çözme amacında birleştirmeyi gerektiriyor. O nedenle şimdi, faşist diktatörlüğü yıkmak ve bu değişimi, devrimin ilk aşamasına yöneltmek için, geçmişe göre daha geniş güçlerin bağlaşıklığına olanak veren bir minimum program gerekliliği ortaya çıkmıştır. 1983 MK Plenumunda onaylanan Ulusal Demokrasi Eylem Programı bu zorunluğun bir ürünüdür.

Buradan da anlaşılacağı gibi, ulusal demokrasi, antiemperyalist demokratik halk devriminin ilk, başlangıç basamağı olacak ve bundan sonra yolu sosyalizme açacak olan köklü antiemperyalist, antitekel, demokratik dönüşümler gerçekleştirecek, devrimin birinci aşaması tamamlanacaktır.

MK Plenumunda hazırlanan eylem programının, devrimin ilk aşamasına özgü görevlerin çözümünü başlatması söz konusu olduğu içindir ki, MK, bu evreyi parti program taslağına almıştır. Görülebileceği gibi, devrimin bu ilk adımını ya da evresini, onun tamamlanması evresinden ayrı bağımsız bir aşama olarak ele almak olanaklı değildir.

Değerli yoldaşlar, nasılsa ortaya çıkmış olan bir yanlış anlayışa değinmek istiyorum. Bazı kimseler, devrimci süreçteki evrelerden, aşamalardan söz etmenin pek devrimci bir tutum olmadığı gibi bir kanı taşıyorlar. Troçkistlerce özendirilen bu eğilimin elbette üzerinde bile durmaya değmez. Onun ipliği çoktan pazara çıkmıştır. Bununla birlikte, pek çok iyi niyetli insanın bilincindeki etkileri yabana atmamak gerekir. Şimdi, partimizin antiemperyalist demokratik halk devriminin bir ön adımından ilk basamağından söz etmesi bu gibi kimseler için elbette anlaşılması zor bir saptamadır.

Demokratik devrimin kendi içinde değişik evrelerden geçeceğine ve giderek sosyalist devrime dönüşeceğine ilişkin tez, Lenin'in sosyalist devrim teorisinin parlak bir düşüncesidir ve bütün devrimlerin deneyimi ile doğrulanmıştır.

V.İ.Lenin, 1917 Şubat Devrimi'nden sonra yazdığı makalelerde, burjuva demokratik devriminin Rusya'daki gelişmesinde yeni ve "özel bir evre"nin de ortaya çıkabileceğini belirtmişti. Bolşevik-

➡

Kongre Kararları

1- Devrim ve demokrasi şehitlerinin anısına
2- Barışın savunulması için
3- Türkiye halkı ve demokrasi güçleri ile dayanışma hareketi
4- Tutuklularla ve tutuklu yakınlarıyla dayanışma üzerine
5- Eylem ve cephe birliği üzerine
6- Sendikal hareket üzerine
7- Köylülük içinde çalışma üzerine
8- İşsizlerin örgütlenmesi üzerine
9- Kürt ulusal hareketi üzerine
10- Barış hareketi üzerine
11- Gençlik içinde çalışma üzerine
12- Kadınlar arasında çalışma üzerine
13- TİP ile TKP arasındaki işbirliği üzerine
14- Örgüt çalışmaları üzerine
15- Parti üyeliğinin yenilenmesi üzerine
16- Batı Avrupa'da yürütülen parti çalışmaları üzerine
17- Poliste çözülenlerle ilgili karar
18- Fraksiyoncu-provokatör grubun mahkum edilmesi üzerine
19- Parti saflarına sızan ajan-provokatörün teşhir edilmesi üzerine
20- Polise ve yıkıcı faaliyete karşı koyma üzerine
21- İdeolojik çalışmaların iyileştirilmesi üzerine
22- TKP'nin uluslararası ilişkileri üzerine
23- Partinin mali bakımdan güçlendirilmesi üzerine

ler, önlerine sosyalist devrim amacını koydukları zaman bile, Çarlığın devrilmesi ve burjuvazinin erke gelmesiyle esas olarak tamamlanan burjuva demokratik devriminin yeni bir evreye yükselmesi için savaşmışlardır. Bilindiği gibi bu savaş, erkin geçici burjuva hükümetinden işçi ve asker sovyetlerine geçmesi belgisinde ifadesini buluyordu.

Kaldı ki, bir devrimin maksimalist amaçlarla değil de, hemen yerine getirilmesi, ivedilikle çözülmesi gereken görevle işe başlamasından daha doğru, mantıklı ne olabilir? İşte yoldaşlar, yeni program taslağımızda devrimin ilk aşaması ve onun başlangıç adımı olarak ulusal demokrasi üstüne söylenecekler bu kadardır.

Türkiye'de kapitalizmin somut analizi

Yoldaşlar,

Parti programımız kapitalizmin somut analizine dayanıyor. Tezlerimizde, Türkiye'de kapitalizmin gelişme özellikleri, yapısal bunalım ve bunların devrimci sürece etkileri ayrıntılı olarak işlenmiştir. Kongre bu tezleri tartışacak ve karara bağlayacaktır. Tezlerde dile getirilen, ancak henüz yeterince temellendirilmediği kanısına vardığımız kimi saptamalar olursa bunlar çıkartılabilir, kimileri kongrenin yapacağı katkılarla düzeltilebilir. Burada, kimi yöntemsel sorunlara ve bazı sonuçlara değinmek yeterli olacaktır.

Kapitalizmin analizinde bizim çıkış noktamız, Marksist-Leninist teoridir, onun kapitalizme özgü genel yasallıklara ilişkin öğretisidir, Lenin'in emperyalizm teorisidir ve çağdaş dünya kapitalizminin Marksist-Leninist ekonomi politiğidir. Türkiye'de kapitalist gelişme tüm özgüllüklerine karşın bu eşsiz teoriyi tümüyle doğruluyor. Vardığımız sonuç şudur: Türkiye'ye özgü, başka yerde eşine rastlanmayan bir kapitalizmden söz etmek bilim dışıdır. Türkiye'de kapitalizm Osmanlı feodalizminin bağrında doğdu ve giderek egemen üretim tarzına dönüştü. Bugün onun bağrında, sermayenin yoğunlaşması, merkezileşmesi ve tekelleşmesi süreçleri yaşanıyor.

İkinci olarak, kapitalizmin bugünkü gelişme düzeyi ile onun gelişmesindeki ana eğilimler arasında doğru bir bağ kurmak büyük önem taşıyor. Yalnızca bugünkü somut verilerden hareket etmek, gelişmenin ana eğilimlerini ikincil önemde saymak, ülkemizdeki kapitalist gelişmeyi tek yanlı yorumlamaya, onu olduğundan da geri düzeyde göstermeye yol açar. Buna karşılık, gelişmenin ana eğilimlerini mutlaklaştırmak ve bugünkü gelişme düzeyini, geçmişle kıyaslamakla yetinmek tersi bir sonuç doğurur; Türkiye'yi kapitalizmin gelişmesinin son aşamasında, tekelci kapitalizm, emperyalizm aşamasında sanmaya yol açar. Öte yandan, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki diyalektik bağı da kopartmamak gerekir. Türkiye'deki kapitalist gelişmeyi, yalnızca ya da en başta üretici güçlerin gelişkinlik derecesi açısından açıklamak, geri kalmışlığı saptamak yeterli değildir. Bu, örneğin tekelci mülkiyet ilişkisini gözden kaçırmaya götürür. Ama eğer yalnızca bu üretim ilişkisinin değerlendirilmesiyle yetinilirse, bu kez de, Türkiye'de tekelci mülkiyet ilişkilerinin varlığı Türkiye'nin emperyalist aşamaya geldiği yolundaki yorumlara varabiliriz. Biz, Türkiye'de kapitalizmin gelişme özelliklerini açıklarken soruna çok yönlü yanaşmalıyız. Analizimizde, Türkiye'ye özgü tüm özellikleri hesaba katmalıyız. Tezlerde yapılmaya çalışılan budur. Vardığımız sonuca gelince, onu şöylece özetleyebiliriz: Türkiye, orta derecede gelişmiş kapitalist ülkeler grubunun alt sıralarında yer alan bir tarım-sanayi ülkesidir. Türkiye'de kapitalizm egemen üretim biçimidir. Üretici güçlerde görece gerilik, çok yapılılık ve bağımlılık Türkiye kapitalizminin özellikleridir. Devlet işletmeleri üzerinde her geçen gün etkisini arttıran özel kapitalist tekelci sermayenin konumlarını güçlendirmesi Türkiye ekonomisinde ana eğilimdir.

Üçüncüsü, kapitalizmin gelişmesine ilişkin gerçekçi öngörülerde bulunmak için -ki bu partinin devrimci stratejisi için zorunludur- kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasıyla, Türkiye kapitalizminin dünya kapitalist sistemindeki (işbölümündeki) yeri arasında bağlantıya dikkat etmek gerekir. Bu önemlidir. Çünkü emperyalizme bağımlı gelişmekte olan ülkelerde kapitalizmin gelişemeyeceği gibi vülger bir sonuç, bizim ülkemizin tarihi tarafından doğrulanmıyor. Pratik eşitsiz gelişme yasasını doğruluyor. Türkiye'de 1960 ortalarından 1970 ortalarına kadar elde edilen büyüme hızları, birçok kapitalist ülkeye göre ileridir. Güncel durum durağanlıkla belirlense de, teorimiz, gelecek için de böylesi gelişmeleri dıştalamıyor. Buna bir de, emperyalizmin reel sosyalizm karşısında, Türkiye gibi sömürülen ülkelere kimi ödünler vermek zorunda kaldığını da eklemek gerekiyor. Bu etkenlere karşılık, Türkiye'nin emperyalist sistem içinde bağımlı yeri, kapitalist işbölümünde tarım-sanayi ülkesi olarak aldığı geri yer (sanayi ürünlerinin tarım zararına eşitsiz değişimi) ve bu yeri nitelikçe değiştirmeye elverecek stratejik hammadde ve enerji kaynaklarına sahip olmaması, onun, gelişmiş kapitalist ülkeler düzeyine pratikte ulaşamayacağını,bu ülkelerle Türkiye arasındaki uçurumun kapitalizm çerçevesinde kalınarak hiçbir zaman kapanamayacağını kanıtlıyor.

Çıkardığımız sonuçlar

- Türkiye'de kapitalizmin gelişme potansiyellerini küçümsemek yanlıştır. Kapitalizmin gelişmesiyle kapitalizmin temel çelişkisi, üretimin sosyal karakteri ile ona sahip olmanın özel kapitalist karakteri arasındaki, emekle sermaye arasındaki çelişki daha da keskinleşecektir. Bu çelişkinin yanında, ondan türeyen, tekelci sermayeyle tekel dışı sınıf ve katmanlar arasındaki çelişki de büyüyecektir. Kapitalist gelişme, topraktaki büyük mülkiyetle, köylü yığınları arasındaki çelişkiyi daha da uzlaşmaz duruma getirecektir. Ulusal ezgi altındaki Kürt halkının işbirlikçi oligarşiyle çelişkisi, kapitalizmin bölgesel eşitsizlikleri derinleştiren gelişmesiyle daha da keskinleşecektir.
- Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi, onun dünya kapitalist sistemi içindeki bağımlı ve geri yerini değiştiremez. Gelişmiş kapitalist ülkelerle Türkiye arasındaki uçurum Türkiye zararına derinleşmeye devam edecektir. O nedenle, emperyalizmle Türkiye halkı ve ulusal burjuvazi arasındaki çelişki kaçınılmazlıkla keskinleşecektir.
- Bağımlılık, üretici güçlerdeki görece gerilik ve çok yapılılık koşullarında gelişen kapitalizmin

▶Arkası 8. sayfada

TKP'nin Sesi radyosuna, Atılım'a TKP'nin sözlü ve yazılı tüm yayınlarına yazı ve haber gönderin, görüşlerinizi iletin. Yollayacağınız mektuplara gizli kalması gereken bilgileri kesinlikle yazmayın!

Yazışma adresimiz:

BOX 16 367 S 10327
Stockholm-İSVEÇ

Parti başkanı İ.Bilen yoldaşın Kongreyi

AÇIŞ KONUŞMASI

Değerli delege ve konuk yoldaşlar,
Türkiye Komünist Partisi Beşinci Kongresini açıyorum.

Partimizin en yüksek organı toplanmış bulunuyor. Kongrede yurt içi ve yurt dışı parti örgütlerini temsil eden delegeler yerlerini almıştır.

Aramızda kardeş komünist partilerinin temsilcileri de konuk delege olarak bulunuyor. Kongre adına kendilerini en sıcak komünist duygularla kardeşçe selamlarım.

Bundan seksen yıl önce yapılan Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin İkinci Kongresini anımsayalım. TKP 5. Kongresini bu mutlu yıldönümünde yapıyoruz. Kıvançlıyız.

Leninizmin ışığını güzel yurdumuzda yaşatan TKP'nin üyeleri olmaktan daha onurlu hiçbir şey olamaz. Biz 1920 Bakü Kongresinde Lenincıydik; 1932'de 4. Kongrede de Leninizmin bayrağını yükseltmiştik. 1983'de 5. Kongrede de Leninizmin yolundayız. Bu gelecekte de değişmeyecektir.

Leninizm, Büyük Sosyalist Ekim Devriminin, Sovyetler Birliği'nin, öteki sosyalist ülkelerin, dünya komünist hareketinin eşsiz başarılarında ve savaşımlarında yaşıyor.

SBKP'nin proleter enternasyonalizmine bağlılığının tanıkları arasında partimizin de yeri var. TKP, SBKP'nin eşsiz dayanışmasına çok şeyini borçludur.

Bir kez daha SBKP'ne duyduğumuz kardeşçe sevgiyi dile getirelim...

Değerli yoldaşlar;
TKP, 51 yıl sonra Kongresini yapıyor...

Türkiye işçi sınıfı için ve halkımız için bu kongrenin tarihsel bir anlam taşıyacağına inancım tamdır.

Kongremizi böyle uzun bir süre yapamamak acıdır. Ne ki, partinin üzerine gölge de düşürmüyor. TKP 51 yıl boyunca, hiçbir gün savaşın dışında kalmadı. Biz komünistler bu dönem boyunca, yaklaşık 25 büyük tutuklama yaşadık. Hepsine göğüs gerdik. Her tutuklamadan, her hıyanetten sonra yeniden ayağa kalktık. Bu sevinçli günlere, sayısız kurbanlar, büyük acılar pahasına ulaştık...

Yoldaşlar,
Yitirdiğimiz yoldaşlarımızın anısı önünde parti 5. Kongresinde bir kez daha saygıyla eğilelim...

Mustafa Suphi ve 14 yoldaşımız için, idam sehpasında "Yaşasın TKP" diye haykıran Mesut Yoldaş için, 1951'de işkencede öldürülen Hasan Basri, faşist teröristlerin vurduğu dokumacı Meryem Karakız yoldaşımız için; Barış Yıldırım, Kenan Öztürk, Hüseyin Güzel, Avni Ece, Fevzi Kuruçay, Talip Öztürk, Ali İhsan Özgür, Celalettin Kesim,Mehmet Çakmak, Demir Yaraşık, Bahri Gürpınar için; halk düşmanı generallerin zindanlarında öldürülen Ahmet Hilmi Feyzioğlu, ve MK'mizin yiğit üyesi Mustafa Hayrullahoğlu için; 4. Kongreden bu yana yitirdiğimiz tüm parti yönetici ve militanları için, sizleri saygı duruşuna çağırıyorum.

Yoldaşlar,
TKP, 1922 yılında yasaklandığı zaman, MK şu tarihsel açıklamayı yaptı: "Uluslararası proletarya ve Türkiye işçi sınıfı varoldukça, TKP yok edilemez."

Şimdi bu açıklama bir kez daha parlak biçimde doğrulanıyor. 1981 Mayısında TKP'yi yok ettik diyen faşist diktatoranın suratına, 5. Kongre bir balyoz gibi iniyor.

..... komünistin tutuklanmasından, provokatörlerin saldırısından, döneklerin hıyanetinden sonra, parti kısa zamanda yeniden ayağa kalkmıştır... Komünistlerin direngenliğini kırmaya kimsenin gücü yetmeyecektir.

Yoldaşlar,
Tutuklu komünistleri, yoldaşlarımızı, sizlerin adına coşkuyla selamlıyorum. Onların ezici çoğunluğu komünist direngenlik örneğidir. Düşmana boyun eğmemişlerdir. Zindanda parti tezlerini tartışmış, 5. Kongremizin onurlu delegeleri olma hakkını kazanmışlardır. Eski kuşağın zindanlardaki direnme geleneklerini onlar yaşatıyor; eskiler gibi komünlerde birleşiyor ve partiyi zindanlarda da yaşatıyorlar.

Yoldaşlar;
Birinci Kongre 1920'de Bakü'da yapıldı. Partinin kurulduğu bu günde, kongre, Lenin'i selamladı. Burjuvazi bu kongreye 28-29 Ocak 1921'de kanlı Karadeniz cinayetiyle yanıt verdi.

Parti yıkılmadı...

İkinci Kongre, 1922'de Ankara'da toplandı. Sovyet, Fransız ve Alman komünist partilerinden delegelerin katıldığı kongre Türkiye halkını ulusal kurtuluş savaşına, ateş boylarına katılmaya çağırdı. Komünistler silah elde cepheye giderken, burjuvazinin kongreye yanıtı kongre binasını yakmak, kongre delegelerine silahla saldırmak oldu. Az sonra parti kapatıldı.

1925 yılında TKP Üçüncü Kongresini topladı. Bu kez burjuvazinin yanıtı daha sinsi oldu... Partiyi içerden vurdu, ajanlarını sızdırdı. Partiye karşı ikinci cephe açıldı: Likidatörlerin, oportünistlerin saldırı cephesi...

TKP, her iki cephedeki saldırıyı göğüsledi; yeniden örgütlendi, sıralarını likidatörlerden arındırdı. 1932 yılında 4. Kongreyi İstanbul'da topladı...

TKP işte 4. Kongre'den bu yana, varlık-yokluk savaşını dişe diş verdi.

Yoldaşlarım,
4. Kongre çok uzakta kaldı, diye düşünenler var. 4. Kongreden sonra geriye ne kaldı diyenler var... 51 yıllık tarihi anlatmayacağım. Bu savları çürüten bir kanıt öne süreceğim.

4. Kongre'nin örgütçülerinden ve delegelerinden Mehmet Bozışık 5. Kongrenin de delegesidir. 5. Kongre, 4. Kongreye böylesine canlı tarihsel köprülerle bağlıdır.

Yoldaşlar,
5. Kongremiz ağır koşullarda toplandı. Amerikan emperyalizminin çılgınca gidişi; önümüze barış mı savaş mı sorusunu ivedi bir seçenek olarak getirdi. Ülkemiz faşist diktatoranın ezgisi altında... Kongre savaşa ve faşizme karşı işçi sınıfımızın eline güçlü bir silah verecektir.

Çetin koşullarda örgütlerden delege yoldaşların Kongreye koşması, faşizmin duvarında bir gedik açmış-

▶Arkası 8. sayfada

6 KASIM SEÇİMLERİ YAPILDI

Halk faşizme ve Evren diktatörlüğüne karşıdır

"6 Kasım seçimleri, faşist diktatörlüğün her araçla desteklediği, milletvekili adayları arasında Başbakan Ulusu'nun, bir çok bakanın, Amerikancı ve faşizm yanlısı general ve polislerin yer aldığı cunta partisi MDP'nin ağır yenilgisiyle sonuçlandı. Halkın ezici çoğunluğu, seçim kampanyası boyunca, cuntanın tam desteğini aldıklarını açıklayan bu partiye oy vermemekle, gerçekte faşist diktatörlüğe ve üç yıldır izlenen terörist baskılara, idamlara, ABD emperyalizmine kölelik politikasına,silahlanmaya ve emperyalist tekellerin güdümündeki halk düşmanı ekonomik kararlara duyulan tepkiyi dile getirmiş oldu.

Türkiye halkı faşizme, Evren diktatörlüğüne karşı olduğunu gösterdi.

Halkın önünde başka alternatif olmadığı için, oyların çoğunluğu, cuntanın seçimlere katılmasına izin verdiği öteki iki partide toplanmıştır.

Üstelik, 6 Kasım seçimlerinde, seçmen yaşını doldurmuş yurttaşların önemli bir bölümü seçim dışı tutulmuştur. Anayasa referandumunu protesto için oy kullanmayan bir buçuk milyon demokratın oy kullanma hakkı ellerinden alınmış, 1977 seçimlerinden bu yana seçmen yaşını dolduran yaklaşık beş milyon yurttaş kütüklere yazılmamıştır.

TKP ve tüm cunta karşıtı güçler, seçimlerden önce önlerine koydukları amaçların bir bölümünü gerçekleştirmiş, özellikle, faşist cuntanın bir numaralı partisine "dur" demeyi başarmışlardır. (...)"

"TKP ve öteki cunta karşıtı güçler, aynı zamanda halkımızı, geçersiz oy kullanmaya da çağırdılar. Bir milyon seçmen bu çağrıyı benimsedi, oy kullanmayan iki milyon seçmen arasından önemli bir bölüm ise sandık başına gitmeyerek seçimleri protesto etti. Bununla birlikte, geçersiz oyların oranı, düzmece seçim oyununu bütünüyle iflâs ettirecek düzeyde gerçekleşmedi."

MK bildirisi baskı ve antikomünist demagojinin etkisine değindikten sonra şöyle devam ediyor:

"Burjuva muhalefeti , geçersiz oyların yüksek oranda gerçekleşmesiyle ortaya çıkacak olan bunalımdan sınıfsal çıkarları nedeniyle korkuya kapıldı. Bu kararsız tutumlarıyla onlar, cuntaya karşı halk yığınlarını bölmüş oldular, cuntanın yedek partilerinin geçici bir başarı kazanmasına yol açtılar ve cuntanın seçim manevrasını kesin bir şekilde bozguna uğratma olanağını yok ettiler. Aynı zamanda TKP'nin bir dizi açık önerisine karşın,sol güçler seçim öncesinde bu kez de ortak bir platform çevresinde birleşemediler. Sol'un halkın kurtuluşu için bir alternatif yaratabilecek güçte olduğunu gösteremediler. Yurtdışındaki kimi ortak eylemlere karşın, parçalanmış sol grupların ezici çoğunluğu, ülke içinde seçimlere ilişkin hiçbir ciddi kampanya yürütmedi. Sol güçlerin bölünmüşlüğü ve eylemsizliği, burjuva muhalefetinin kararsızlığına son verme yolunu tıkayan başlıca etkenlerden biri oldu ve yığınların daha aktif savaşa atılmasını önledi.

Şimdi generaller, düzmece seçimlerin demokratik olduğunu, geçersiz oyların % 6 oranında kalmasıyla kanıtlamaya, böylece uğradıkları yenilgiyi örtbas etmeye çalışıyorlar. Geçersiz oyların çok daha yüksek oranda gerçekleşmemesi, cuntaya, demokrasiye geçildiği yolunda demagojiyi sürdürme ve kendisini parlamenter bir kılıfla gizleme olanağı vermiş, öteden beri cuntayı el altından destekleyen Batılı emperyalist ülkelerin kendi kamuoylarını "Türkiye'de demokrasiye geçildiği" yolunda yanıltmalarına fırsat hazırlamıştır.

Gerçekte ise, 6 Kasım seçimlerinin hiçbir şekilde demokratik nitelik taşımadığı gün gibi ortadadır.

MDP'nin ezilmesine karşılık, Özal'ın en fazla oyu alması da halkın gerçek eğilimini yansıtmıyor. Çünkü MDP'ye kesinlikle karşı çıkan, böylece cuntaya ve onun hükümetinin politikalarına hayır demiş olan milyonlarca yurttaşın karşısına, Özal ve partisi gerçek yüzünü saklayarak çıkmış, MDP'ye karşıtlığını cunta karşıtlığı gibi göstermiş, rejimin destekçisi olduğunu, MDP ile hiçbir temel sorunda ayrılmadığını halktan korkakça gizlemiştir."

MK Bildirisi, Özal'ın MDP ile ortaklığını kanıtladıktan sonra, şöyle devam ediyor:

"Geniş halk yığınları çok geçmeden Özal'ın da içyüzünü daha iyi anlayacaktır.

Görüldüğü gibi, 6 Kasım seçimlerinde cuntanın partisi yenik düşmekle ve halkın rejimde köklü bir değişim isteği ortaya çıkmış olmakla birlikte, faşizm yıkılmamıştır. Asıl iktidar yine generallerin elindedir. Hükümeti kuracak olan Özal cuntanın yedek adamı, suç ortağı, İMF'nin ajanı ve işbirlikçi oligarşinin temsilcilerinden birisidir.

Böyle olmakla birlikte, kurulacak hükümet, attığı her adımda, cuntanın halk düşmanı politikasıyla, milyonlarca emekçinin küçük ve orta kapitalist işletmecinin değişim özlemi arasında bocalamaktan, değişik emperyalist devletlerin arasındaki çıkar çatışmalarının etkisi altında faşizmle, emperyalizm yanlısı sıradan bir liberalleşme eğilimi arasında yalpalamaktan kurtulamaz. 6 Kasım seçimleri rejimin bunalımını çözmemiştir. Tersine artıracaktır.

İşçi sınıfının, halkımızın, ulusal demokratik güçlerin önünde tarihsel bir fırsat duruyor. 6 Kasım seçimlerinde faşist rejimin partisi MDP'ye karşı elde edilen başarıyı, faşizme karşı kesin bir utkuya çevirmenin olanakları artmıştır. Generaller halktan yedikleri darbenin öcünü almaktan vazgeçmeyeceklerdir. Evren'in seçim sonuçlarını içine sindirir görünmesine aldanmak, Özal ve benzerlerinin demagojilerine kanmak, ülkenin ve halkın çıkarlarını tehlikeye atmak demektir.

Şimdi görev, parlamenter bir kılıfla gizlenmeye çalışan generallerin gerçekte iktidarı ellerinde tuttuklarını her fırsatta açığa vurmak, faşizme kesin bir biçimde son vermek için ulusal çapta direnişi hazırlamaktır.

TKP 5. Kongresinin öne koyduğu görevler 6 Kasım seçimleri sonrasında daha da ivedi duruma gelmiştir.

TKP, Evren'in diktatörlüğüne son vermek, Cumhurbaşkanlığı seçimini ve genel seçimleri yenilemek yolundaki demokratik tüm girişimleri destekleyecektir.

TKP, işçilerin, köylülerin, serbest meslek sahiplerinin, gençlerin, kadınların, küçük ve orta kapitalist işletmecilerin kurulacak hükümete karşı ileriye sürecekleri talepleri savunacak, bu talepler uğrundaki her tür direnişi sonuna kadar destekleyecektir.

TKP, seçimlerde genel politik affa açıkça karşı çıkan cuntacı MDP'yi yenik düşürmüş olan tüm yurttaşlarımızı genel politik af için seslerini yükseltmeye çağırıyor. TKP, herkesi, barışı savunmak, ülkemizi bölgede Amerikan jandarması yapma planlarını bozguna uğratmak, Türkiye Kürdistanı'ndaki zorbalığa son vermek, Türkiye ekonomisini İMF'nin ve bir avuç yerli holdingin, büyük toprak sahibinin arpalığına çevirme politikasını göğüslemek için tek bir cephede birleşmeye çağırıyor.

MDP'yi ezen halkımız faşist cuntayı da ezecektir.

8 Kasım 1983

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

Asıl görev şimdi başlıyor

● RAŞİT KIZILIRMAK

Kongre başladığında, ülkeden ve yurtdışından gelen yoldaşlarla son üç yıldır haykıramadığımız, ama yaşadığımız parti marşını söylerken, coşkunun yanısıra içimde bir de korku vardı. Düşmanın içten ve dıştan aralıksız saldırılarına karşın ayağa kalkmış, yaralarını tam sarmadan tekrar savaşların içine dalmış bir örgütten Kongreye gelmiştim. Kongre öncesi çalışmalarda, çeşitli düzeylerde olgunlaştırılmış da olsa, Kongrede temsil ettiğim örgütlerin görüşlerini, deneyimlerini, bunlar ışığında en temel dersleri ortaya koyabilecek miydim? Kısacası, 51 yıllık görevi yerine getiren bu yüksek forumda, yüklendiğim sorumluluğa yaraşır bir katkıda bulunabilecek, bu onurlu, o denli de zor görevin üstesinden gelebilecek miydim?

Ama geldik yoldaşlar, bu zorlu görevin de üstesinden geldik. Geldik, çünkü ister ideolojik-politik, ister örgütsel olsun, bu sorunlar, bu sorular günlük savaşlar içinde hergün, her adımda karşımıza çıkmıştı. Örgütlerimiz bunların çözümünü, yanıtını araya araya, bula bula ilerlemişti.

Bilen yoldaşın 1977'de bize söylediği şu sözleri hiç aklımızdan çıkarmadık: "İşçi sınıfının gücüne inanmak, devrimin utkusuna inanmak, olayları olduğu gibi görmekle sıkı sıkıya bağlıdır. Savaşta gitgeller vardır. Biz bunu yaşadık. Partinin yükselme, gerileme, yerinde sayma, yeniden atılım yapma gibi birbirinden ayrımlı dönemleri olmuştur. Böylesi dönemlerde ne dünyayı gül pembe görüp başdönmesine kapılmak, ne de ortalığı kapkara görmek, paniğe yuvarlanmak... Her ikisi de komüniste yabancıdır".

İşte bu anlayışın ışığında örgütü toparlamaya giriştik, ayağa kalktık. Mayıs saldırısıyla örgütlerimiz hem gerçek anlamda hem de moral olarak darbe yemişti. Tepeden gelen darbe ve çözülme örgütün tabanını da dağıttı. İlk saldırıdan kendilerini koruyanların önüne, şu iki yanlış eğilim çıktı: Birincisi, gericiliğin saldırısını ciddiye almamak. İkincisi, "herşey bitti, kenara çekilip kendimi korur, bu dönemin bitmesini beklerim" anlayışıydı.

Bu iki eğilimin de ortak yanlışı, diktatörlüğün yoketmeye çalıştığı örgüt gerçeğini, düşmanın ağır bastığı koşullarda, geri çekilmenin zorunlu olduğunu kavrayamamada yatıyordu. İlk yapılacak olan, kadroları doğrudan saldırının önünde yokolmaktan kurtarmaktı. Bu da ancak örgütlü bir şekilde yapılabilirdi. Sonra, kayıp verecektik, başka yol yoktu. Biz hiç hata yapmamış olsak da, kayıplarımız olacaktı. Hem uzun bir dönem legal olanakların arttığı, bunu kendimizin yarattığı bir ortamda savaşıp, hem de kayıpsız geri çekilmek. Bu da olanaksızdı.

Bu dönemde 1981 MK Plenumu elimize güçlü bir silah verdi. Geri çekilme, geçmişi eleştirel gözle değerlendirme konularında önümüzü açtı.

Solcu-fraksiyoncu girişimciler, seslerini gericilikten gelen sese kattılar: "TKP bitti". Buna karşı çıkan, biz varız diyen genç kadroları bir süre peşlerinden sürüklemede başarı gösterdiler. Ama sonuçta biten kendileri oldu.

Gericilik, doğrudan saldırının yanısıra moral savaşı, psikolojik yöntemleri de kullandı. Aslı olmayan haberler, dedikodular yalnızca zayıfların, çökenlerin, ihanetlerin öne çıkarılması. Buna karşı da önlemler almak gerekiyordu. İlk başlarda bunun önüne geçemedik. Çünkü örgütten geriye kalan kadrolar daha toparlanmamış, bağlar yeterince kurulamamıştı. Kim kimdir, nedir, belli değildi. Kurulan bağlar zayıftı, en önemlisi güven unsuru yeterince yoktu.

O zaman yapılacak iş, güvenilir kanallardan ilerlemekti. Taşıdığı sıfat ne olursa olsun, geçmiş dönemde yüklendiği sıfat ne olursa olsun, gericiliğin saldırısına, ortalığı toz dumana katmasına karşın, kendine, birbirine güven duygusunu, partiye güven duygusunu yitirmemiş, kulağını burjuvaziye değil, TKP'nin Sesi'ne vermiş yoldaşlardan işe başlamak gerekiyordu. Biz de öyle yaptık.

Bağlar, olanaklar ölçüsünde titizlikle kurulurken, doğal olarak eleştiri mekanizması başladı. Eleştirinin önü açıktı, ama eleştirinin amacı ne olmalıydı? Eleştiri, özeleştiriyi de içerirse, nesnel ve öznel yanları da birlikte ele alırsa, partinin gereksinim duyduğu eleştiri olabilir. Kendini partiden saymayan ama partiyi eleştirenler de çıktı. Anti-parti diyebileceğimiz bu eğilim, başlıca sınavdı bizim için. Biz, doğrusuyla, yanlışıyla TKP'nin örgütleriydik. Yapılan hataları biz yaptık. Zaten bu anlayışa erişmeseydik, doğrusunu da biz yapacağız diyen örgütler olabilir miydik? Her şeyi reddedenler, sonuçta ister istemez kendilerini de reddediyorlar, savaşın dışına düşüyorlardı.

Yaşam da, sınıf savaşı da durmuyor, duramaz. Sınıf savaşımının bize dayattığı, gericiliğin hergün, her fırsatta silahını göğsümüze dayayarak sorduğu sorunun cevabını istiyorduk: Bütün bunlara rağmen

▶Arkası 8. sayfada

Deniz yoldaş aramızda

Faşist cunta, bir yıl önce Kasım ayında, TKP MK üyesi Deniz yoldaşı yokettiğini sanıyordu. Ama Deniz yoldaş TKP 5. Kongresindeydi... Ona güç kattı. Göğüslerinde onun resmini taşıyan delegeler, "Deniz yoldaş parti örgütü" adını almak için yarışan örgütlerimizden çoşkulu haberler, selamlar ilettiler. 5. Kongre, adını Deniz yoldaşın verdiği, İstanbul İl örgütü organı "Proleter İstanbul" gazetesini coşkuyla alkışladı. Delegeler Deniz gibi yiğit ve özverili olmaya and içtiler. 5. Kongre, kararlarında, ölümsüz Deniz yoldaşı MK üyesi olarak selamladı. Onun, uğrunda canını verdiği TKP'yi güçlendirerek, onun anısını her zaman canlı tutmaya karar verdi.

TKP 5. Kongresi, Deniz yoldaşın katledilişinin birinci yılında, komünistler, işçi sınıfımız ve halkımız adına onun katillerine indirilmiş güçlü bir şamardır.

5.Kongre toplandı

▶Başı 1. sayfada

zeylerde temsil edildi. Delegelerin % 42'si işçilerden, % 58'si aydınlardan oluşuyordu. Kürt delegelerin oranı % 22, kadın delegelerin oranı ise % 11'di. Yaş ortalaması 36 olan delegelerin, ortalama parti stajı 9 yıldı. Kongre belgelerine temel olan "Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri" nin tartışılmasına, partimizin geçmişteki çalışmalarının değerlendirilmesine kongre öncesinde tüm parti örgütleri aktif olarak katıldı. Kongre öncesinde bir dizi parti konferansları yapıldı. Böylece 5. Kongre illegal bir parti için olanaklı en demokratik uygulama ile toplandı.

TKP 5. Kongresi Parti Başkanı İ.Bilen yoldaşın konuşmasıyla açıldı. Daha sonra Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş TKP MK'nin Çalışma Raporu'nu okudu. 4. Kongreden bu yana tüm parti çalışmasının sorumluluğunu üstlenen Çalışma Raporu, ülkedeki ve dünyadaki güncel durumu çözümledi, partinin önünde duran görevleri açıkladı. Yeni program taslağını gerekçelendirdi.

Kongre, Çalışma Raporu'nu, Tezleri, yeni Parti Programı'nı ve Tüzüğü'nü tartıştı, geliştirdi ve son biçimini verdi. Partinin önündeki somut görevlere ilişkin bir dizi karar aldı. Yeni Merkez Komitesi'ni seçti. Merkez Komitesi ilk toplantısında İ.Bilen yoldaşı Parti Başkanlığına ve Haydar Kutlu yoldaşı Merkez Komitesi Genel Sekreterliğine getirdi.

Kongre baştan sona büyük bir devrimci coşku ve yoldaşlık havasında geçti. En karmaşık teorik, pratik ve örgütsel sorunları görüşen kongre tüm kararlarını oybirliği ile aldı. Partinin ideolojik, politik, örgütsel birliğini sağlam temellere kavuşturdu.

Bugün en ağır koşullarda yılgınlığa kapılmadan yiğitçe savaşan gencecik komünistlerle, partinin 4. Kongresine katılmış ve partiye, işçi sınıfına, onun utkusuna olan inancı yarım yüzyıl bir milim sarsılmamış yoldaşlar, 5. Kongrede "Daha güçlü TKP!" belgisini birlikte haykırdılar.

Kardeş komünist partiler, kongreye katılan temsilcileri ve gönderdikleri mesajlarla kongreye güç kattılar. 5. Kongre kardeş partilerle Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi temelindeki sıkı birliği daha da güçlendirmek için her çabayı gösterme kararı aldı.

5. Kongre, TKP'nin Türkiye işçi sınıfının tarihsel bir kazanımı oldu. Emperyalizme ve iç gericiliğe karşı savaşımdan birgün bile geri durmamış olan TKP'nin şanlı tarihinde yeni bir sayfa açtı. Türkiye Komünist Partisi güçlenmeden halkın, ülkenin hiçbir canalıcı sorunu kalıcı bir çözüme ulaştırılamaz. Komünistler bu bilinçle 5. Kongre kararlarını yaşama geçirmek için her özveriyi göstereceklerdir.

Türkiye Komünist Partisi şimdi daha da güçlüdür.

1 KASIM 1983 — TKP MK

5. Kongre'nin halkımıza...

▶ Başı 1. sayfada

TKP cuntanın yasaklar zincirini kıran tek partidir. Kongremize fabrikalardan, köylerden delegeler geldi. Kongre dünyanın, ülkemizin, halkımızın sorunlarını, bunların çözüm yolunu günlerce tartışıp görüştü. Somut görevleri ortaya koydu.

Faşist generaller basını susturdular. Ama bizi susturamıyorlar. Partimizin radyosu hergün cuntanın kirli, halk düşmanı yüzünü, oyunlarını, yalanlarını halka açıklıyor. Gazetemiz Atılım, tutuklanmayı, ölümü göze alan yiğit dostlarınız eliyle,düzenli olmasa da, sizlere ulaşıyor.

Yurttaşlar,

TKP 5. Kongresi size sesleniyor: Yitirilecek zaman kalmadı. Siz dur demezseniz düşmanın duracağı yoktur. Düşman başta atom roketleriyle dünyamızı yoketmek isteyen Amerikan emperyalizmidir. İçerde vatanı emperyalizme satan bir avuç parababası ve onların desteklediği faşist diktatörlüktür.

Amerikan saldırısını dizginlemeden, faşist Evren diktatörlüğünü yıkmadan, onun yerine ulusal demokratik güçlerin ortak hükümetini kurmadan, halkımızın, ülkemizin hiçbir sorunu çözülemez.

Bu amaca varmak için TKP tüm halkımızı, Amerikan emperyalizmine ve onun kuklası faşist diktatörlüğe karşı ulusal çapta direnişe hazırlanmaya çağırıyor. Yitirdiğimiz ekonomik, demokratik haklarımızı ancak direnerek geri alabiliriz.

Kemer sıkma politikasına, Amerikan köleliğine, yasaklar rejimine karşı, iş için, ekmek için, toprak için, insanca yaşama ve çalışma koşulları için, ücretlerimiz-maaşlarımız-ürün bedellerimiz, sendikal haklarımız için, düşünce, öğrenim ve bilim özgürlüğü için, örgütlenme özgürlüğü için, küçük-büyük demeden her hakkımız için direnelim! Kürt halkı üzerindeki baskılara karşı çıkalım! Amerikan jandarması olmaya, bir nükleer savaşta kül olma tehlikesine karşı direnelim!

İşçiler,

Halkımızın kurtuluşu için savaşımda ana görev size düşüyor. Sömürü ve baskıya karşı yıllardır verdiğiniz savaşımlarda kazandığınız deneyler bugün silahınızdır. Sizin her direnişiniz en geniş yığınların desteğini kazanacak, onlara cesaret verecektir.

Yurttaş,

Ulusal çapta direnişin ilk adımını cuntanın aldatmaca, göstermelik seçim oyununu bozmak için at! Faşist rejime sivil bir örtü örterek, baskı ve sömürüyü daha da artırmak istiyorlar. Seçimlerden sonra durum daha iyi olmayacak. Seçimlerde cuntanın sana zorla dayattığı partilere geçersiz oy ver! Üçüne de vur!

Her olanağınla orduya seslen! Asker kaputu giymiş çocuğuna anlat: Silahını halka değil, düşmana, Amerikan emperyalizmine çevirsin.

Yurtsever subay, assubay ve erler,

Amerika'nın bölgemizdeki jandarması olma onursuzluğuna karşı çıkın!

Barışı, bağımsızlığı, halkın çıkarlarını savunun!

Tutuklu ilericiler, yurtseverler, yoldaşlar, dostlar,

Cuntanın kaleleri olan zindanlarda sizin direnişiniz ve birliğiniz korku duvarlarını yıkıyor. TKP, polisin, işkencecilerin pençesine bırakılmanıza izin vermeyecektir. Bunu önlemek için her olanağı kullanacaktır.

Yurtdışındaki politik göçmenler,

Sizleri ailelerinizden, çocuklarınızdan, yurdunuzdan koparan cuntaya karşı maddi ve moral her güçlüğü yenerek dipdiri ayakta kalmanız ve savaşmanız, cuntaya indirilmiş bir darbedir.

Yurtdışında çalışmak zorunda bırakılmış işçiler,

Roketlere karşı savaşıma daha aktif katılın. Sizlerin, politik göçmen kardeşlerinizle birlikte yükselteceğiniz dayanışma, Türkiye'de demokrasi için savaşanlara, politik tutuklulara ve ailelerine en büyük destektir.

TKP 5. Kongresi, emperyalist saldırganlığa, faşizme, sömürü ve baskıya karşı olan herkesi birliğe, omuz omuza savaşa çağırıyor.

Komünistler bu savaşın bir neferi olacaktır.

Haydi görev başına!

Türkiye Komünist Partisi
5. Kongresi

Parti Programı üzerine

▶Başı 2. sayfada

bunalımı yapısaldır ve süregendir. Türkiye'de kapitalizmin görece barışçı ve istikrarlı gelişmesi söz konusu olamaz. Tersine o, ancak tüm çelişkileri daha da keskinleştirerek gelişebilir. Öte yandan reel sosyalizmin güçlenmesine karşılık, dünya kapitalist sisteminin genel bunalımının derinleşmesi devresel bunalımların genel bunalımla içiçe girmesi, bir bütün olarak dünya kapitalist sistemini istikrarsızlaştırıyor. Reel sosyalizmin gücü karşısında, emperyalist ülkelerin politikasında sürekli zigzaglar ortaya çıkıyor. Bu durum, emperyalizmin saldırgan askersel blokuna bağlı olan Türkiye'nin sosyal, ekonomik ve politik istikrarsızlığını olağanüstü artırıcı bir etken oluyor.

Tüm bunlar, devrimci sürecin güçlenmesine, buna karşılık eşitsiz ve çelişkili gelişmesine; sınıf savaşımının artan ölçüde sertleşmesine; değişik sınıf ve katmanların devrimci sürece katılmasıyla, onun temelinin genişlemesine, buna karşılık istikrarsız ögelerin olumsuz etkilerde bulunmasına, devlet erkinin sınıfsal tabanının daralmasına ve egemen oligarşinin yönetme zorluklarına, buna karşılık devlet erkinin artan ölçüde gericileşmesine, militaristleşmesine ve saldırganlaşmasına; sosyal, politik bunalımların birbirini izlemesine neden oluyor ve olacaktır.

Biz bu analizden, parti strateji açısından çok önemli sonuçlar çıkartıyoruz.

Birincisi, Türkiye'de sosyalizm için minumum maddesel ön koşullar vardır. Bu, devrimin bütünsel tek bir süreç olarak gelişmesinin nesnel temeli olacaktır.

İkincisi, Türkiye kapitalizminin bağrındaki çelişkiler yumağı, devrimci sürecin başlıca iki aşamaya ayrılacağını (antiemperyalist, demokratik halk aşaması ve sosyalist aşama) gösteriyor.

Üçüncüsü, Türkiye kapitalizminin derin istikrarsızlığı ve onun yol açtığı politik üst yapıdaki istikrarsızlık, devrimin ilk aşamasının kendi içinde (o andaki güçler oranının zorunlu kıldığı özgül hedeflerce belirlenen) basamaklardan geçerek tamamlanacağını gösteriyor.

Dördüncüsü, devrimin itici güçlerinin tek bir cephede birleşmesi hem olanaklı, hem de zorunludur. Öte yandan devrimci sürece katılanların çıkarı, sosyalist ülekelerle bağlaşıklık kurmayı gerektiriyor.

Beşincisi, devrimci sürece katılan ya da katılacak olan proleter olmayan sınıf ve katmanların çıkarlarının işçi sınıfının çıkarlarıyla yakınlaşması ve devrimin potansiyel güçleri arasına giren ulusal burjuvazinin ardıcılsızlığı, istikrarsızlığı, işçi sınıfının öncülüğünü hem olanaklı hem de zorunlu kılıyor.

Altıncısı, devlet erkinin artan gericileşmesi ve emperyalizmin Türkiye üzerindeki hegemonyası koşullarında ortaya çıkan derin bunalımlar devrimin barışçıl yoldan gelişmesini engelliyor.

Yedincisi, bütün bunlar, devrimci süreçte sübjektif faktörün taşıdığı büyük ve artan önemi kanıtlıyor ve devrimin politik ordusunu hazırlamada temel sorunun TKP'yi güçlendirmek olduğunu ortaya koyuyor.

İşte geçtiğimiz onyıl bize bu sonuçları çıkartma olanağı veriyor.

Asıl görev şimdi başlıyor

▶Başı 6. sayfada

savaşmaya kararlı mısın? Var mısın-Yok musun?

Biz varım diyenlerle yürümek zorundaydık. Gerileyen, sarsılan, savrulan unsurlara yardımcı olmanın, ayağa kaldırmanın da, partinin izinde savaşıma koşan taze güçleri değerlendirmenin de yolu buradan geçiyordu. Varım diyenlerle, antiparti eğilimleri, lafazanları, fraksiyoncuları ayırdetmek için tek ölçüt vardı elimizde: Küçük iş-büyük iş ayrımı yapmaksızın, aldığı işi yapanlar. Bu, bundan sonra da böyle olacaktır.

Toparlanma sırasında, emperyalizmle birlikte iç gericiliğin ideolojik saldırısına da göğüs germek zorunda kaldık. Komünistleri yok etmenin olanaksızlığını bilen gericilik, antisovyetizm silahını kullandı.Bozguncu, fraksiyoncu unsurlar, uğranılan kayıpları SBKP'nin Leninci çizgisine, oradan TKP'ye bağlamakta gecikmediler. Sonuçta bu silah da geri tepti. Bu saldırı, bizi yıldırmak yerine, verdiğimiz haklı savaşın boyutları, keskinliği konusunda bizi uyardı. Bütün öfkeleri, baskıya ve sömürüye karşı verilmiş ve verilmekte olan savaşların yenilgi ve zaferlerini, ihanet ve kahramanlıkları aldı, önümüze serdi.

SBKP'nin Leninci çizgisine bağlılık, TKP'nin vazgeçilmez niteliğidir. Komünistler, antisovyetizmin halkın davasına düşman olanların silahı olduğunu bu dönem boyunca bir kez daha gördüler.

Cuntanın zorbalığı altında geçen son üç yıllık savaşımın ateşinden geçmiş örgütler, komünistler, 5. Kongreye giden yolun döşenmesinde olduğu kadar, Kongrenin yeni bir dönemi açacak olgunlukta geçmesinde de üzerlerine düşen görevi yerine getirdiler. Cuntanın "yokettik", bozguncuların da "kaçtılar bittiler" gürültülerini soğukkanlılıkla aşarak ayağa kalkmak, Kongreye katkıda bulunmak, örgütümüz için onur kaynağıdır. Şimdi her yoldaş, her örgüt Kongre belgelerinde kendi görüşlerini, kendi deneyimlerinin yankılarını, bunların Marksist-Leninist sentezini bulacaktır. 5. Kongre, eski-yeni kuşak komünistlerin savaşımlarının ürünüdür. Biz, kavgada da, kongrede de beraberdik. 4. Kongreyi örgütlemiş yoldaşlar vardı aramızda. Bu, bir raslantı değil, TKP'nin şanlı tarihinin ta kendisidir.

Asıl görev şimdi başlıyor. Kongre kararlarını yaşama geçirmek. Bunun güvencesi, yine bizleriz. TKP'nin kadroları ve örgütleridir. Kongre kararlarının en kararlı takipçileri, en özverili uygulayıcıları olmalıyız. Şimdi her yoldaş, Mustafa Suphi'lerin partisinin bir üyesi, bir komünist olmak, Deniz yoldaşa "yoldaşım" diyebilmenin onurunu korumak, bunu daha da yükseltmek için daha özverili, daha disiplinli, daha yaratıcı bir çalışmaya hazır olması gerektiğini biliyor.

5. Kongrenin önümüze koyduğu ulusal çapta bir direniş için daha güçlü TKP hedefi bunu gerektiriyor.

Açış Konuşması

▶Başı 4.sayfada

tır. Diktatörlük işkenceyle, tutuklamayla, provokatörlerle kongreyi önleyememiştir.

Eski kuşaklar 4. Kongreden bu yana, tam 51 yıl boyunca savaştılar...İyi günlerimizi görenlerimiz, bu günlerimizi görenlerimiz ne acı ki az oldu... Ama, bu günleri görmeden gözlerini yumanlar hiçbir zaman geleceğin çok daha iyi olacağından umutlarını kesmediler...

Onlar Lenin'in şu güzel anlamlı sözlerine inanmışlardı:

Biz babalarımızdan daha iyi savaşıyoruz. Oğullarımız da bizden daha iyi savaşacaklar ve utkuya ulaşacaklardır.

Yaşasın 5.Kongre!
Yaşasın Marksizm-Leninizm!
Yaşasın proleter enternasyonalizmi!
Yaşasın TKP!

Kongrenin Temsil Yeteneği ve Bileşimi Üzerine Rapor

Değerli yoldaşlar,

5. Kongre delegelerinin yoklaması yapılmıştır... Yapılan yoklamada, Kongre delege bileşiminin yurtiçi ve yurtdışı parti örgütlerimizi üst, orta ve alt düzeyde tam olarak yansıttığı ve temsil yeteneğinde olduğu saptanmıştır.

Delegelerin belirlenmesinin, parti tüzüğüne, Merkez Komitesi ve Politik Büro kararına uygun olduğu, gizlilik koşullarında olanaklı olan en demokratik yöntemlerle yapıldığı ve parti güvenliğinin titizlikle gözönüne alındığı anlaşılmıştır. •

Ayrıntılı veriler şöyledir:

5. Kongre delegelerinin:

Yaş ortalaması: 36'dır. En genç delege 22, en yaşlısı 82 yaşındadır.

Delegelerin sınıfsal durumu şöyledir: % 42 işçi, % 50 aydın, teknik eleman, öğrenci, % 5 devlet memuru, % 3 serbest meslek.

Kongre delegelerinin ulusal kökenlere göre bileşimi: % 60 Türk, % 22 Kürt, % 18 Laz, Arap, Arnavut, Çerkez, Boşnak, Gürcü ve Azeri.

Delegelerin eğitim durumu şöyledir: % 13,5 ilk ve orta, % 36,5 lise, sanat ve meslek, % 50 yüksek.

Kongre bileşiminde kadınların oranı % 11'dir.

Delegelerin parti stajı: ortalama 9 yıldır...

Delegelerin çalışma alanları arasında: % 30 örgüt, % 12 ajitasyon-propaganda, % 36 sendika, teknik eleman ve yığın örgütleri, % 14 gençlik, % 5 kadın, % 2 barış, % 1 köylülük yer tutuyor.

Delegelerin bugüne kadar çalıştığı tüm il ve bölgeler ele alınırsa: % 61 memleket, % 39 Batı Avrupa yer tutuyor...

(... işaretli yerler konspirasyon nedeniyle yayınlanmayan kimi bölümleri gösteriyor).

▶ Başı 10. sayfada

yan kongre hazırlıkları, tezlerin son derecede geniş bir ölçüde, ama ne yazık ki, gizliliğin gerektirdiği dar bir zaman dilimi içinde tartışılmasıyla sürdü. Örgütlerden gelen sonuçlar -ki sayısız öneri söz konusu oldu- bir dizi parti örgütlerinin konferansının oluşturduğu ulusal konferansta gözden geçirildi. Bu konferanslara, farklı görüşleri olan ve hatta partiden belirli bir süre uzaklaşmış olan yoldaşlar da katıldı.

Kongre tüm çalışmaları boyunca belgeleri inceledi, tüm parti örgütlerini temsil eden delegeler ayrımsız, bu çalışmaya aktif olarak katıldı. Tüm bu tartışmalar boyunca belgelere çok önemli katkılar yapıldı. Böylece, partinin tezleri, programı, tüzüğü ve aldığı tüm kararlar, bütün parti örgütlerimizin kollektif ürünü oldu. Tartışmalar, parti örgütlerinin ideolojik düzeyini yükseltti ve bu açık bir biçimde, partinin bütün belgelerine yansıdı. Kuşkusuz biz, karar altına aldığımız tüm belgelerin hiç eksiksiz, her yönüyle tamamlanmış belgeler olduğu abartmasına düşmemeliyiz. Daha da geliştirecek, iyileştireceğiz.

Kongre hazırlık çalışmaları ve 5. Kongre, TKP'nin politik, ideolojik ve örgütsel birliğini yansıttığı gibi, bu birliğin pekişmesinde yepyeni bir dönüm noktası oldu.

Tüm kararlar oybirliği ile alındı. Yeni yönetime, eski yönetim ve 5. Kongre tam güven temelinde güçlü bir otorite verdi.

Bütün bunlar, TKP'nin organ toplantılarının, kongrelerinin göstermelik olduğu, parti içi demokrasinin yerine, sözümona "resmi" yöneticilerin tepeden inme buyruklarının geçerli olduğu yolundaki antikomünist görüşlere, Erdal ve Yürükoğlu ikilisinin karaçalmalarına sert bir yanıt oldu.

Şimdi yoldaşlar, dürüst hiçbir devrimci kongremizi demokratik olmamakla suçlayamayacaktır. Ama bize öyle geliyor ki, şöyle bir soru daha doğru olacaktır: Derin gizlilik koşullarında bir parti için böylesine geniş bir demokratik uygulama lüks değil mi? Bu soruya her zaman tam ikna edici bir yanıt bulamasak bile, her ne olursa olsun biz kongre çalışmalarımızın geniş bir demokratik uygulama ile yapılmasından gerçekten kazançlı çıkmış durumdayız. Derin gizlilikte, olağanüstü baskı koşulları altında olan illegal bir parti için bu kongremizin yeni bir deney getirdiği kanısındayız.

Yoldaşlar,

Artık tartışılmadık hiçbir şey kalmadı. Şimdi, bu

KAPANIŞ KONUŞMASI

kapıdan çıkıldığı andan sonra iş başlıyor. Aldığımız kararları yerine getirmek için şimdi bize gerekli olan çelik bir parti disiplini ve kararlı bir savaşımdır. Geçmişte ortaya çıkan bulanık ve karmaşık koşullarda yolunu şaşıran, sallantı geçiren kimselere, hatta fraksiyoncu yeltenişlerde bulunanlara gösterilen hoş görü dönemi kesinlikle sona erdi. Böylelerine artık hepimiz, yurtiçi parti örgütlerinden bir delege yoldaşın sözleriyle şöyle soracağız: "Var mısın, yok musun?"

Değerli yoldaşlar,

5. Kongremiz, partinin uğradığı ağır kayıpların yaralarını yeniden sardığını, yıkılmak istenen parti birliğini yeniden pekiştirdiğini, yeni uluslararası ve ülke içi duruma uygun ve halkımıza umut veren bir eylem kılavuzuyla silahlandığını, sonuç olarak, TKP'nin çok daha büyük bir güçle, işçi sınıfının, yığınların antiemperyalist, demokratik savaşımının başına geçmeye hazır olduğunu dosta-düşmana göstermiş bulunuyor.

Partimizin son derecede ağır bir durumdan bugünkü duruma yükselmesi, en başta Marksizm-Leninizm'e ve proleter enternasyonalizmine en zor anlarda bile sarsılmazcasına bağlı kalışıyla açıklanabilir. Şurası da açık ki, eğer TKP, uluslararası komünist hareketinin kopmaz bir parçası olmasaydı, eğer kardeş partilerin en başta SBKP'nin partimize gösterdiği derin enternasyonalist dayanışma olmasaydı, parti önünde duran görevlerin hiçbirisini çözemezdi.

Katılan delegelere baktığımızda kongremizin tüm partiyi yansıtan bir ayna olduğunu görürüz. Kongreye bakan her üye orada kendini bulacaktır. Türkiye işçi sınıfının en bilinçli evlatları, gençliğin savaşkan temsilcileri, kadın hareketinin militanları, yurtiçindeki ve yurtdışındaki değişik savaş alanlarından gelen, ama, herbiri en az diğeri kadar onurlu görevler yapan delegeler, bizim şu inancımızı daha da pekiştirdi: Parti, örgütün her düzeyinde sağlam ellerdedir. Mustafa Suphi'nin 1920'de yükselttiği TKP'nin 63 yıllık bayrağını devralan ve arasından Deniz yoldaş gibi yiğit bir komünisti yaratan bu kuşak, Türkiye'de işçi sınıfının, halkın devrimini utkuya ulaştırmaya yeteneklidir. Bu tarihsel görevi bizden sonraki kuşaklara bırakmayacağız. Onlara yeni dünyayı kurma görevini bırakacağız.

Yaşasın 5. Kongre! Yaşasın TKP!

TKP MK Genel Sekreteri
H. Kutlu yoldaşın 5. Kongre

KAPANIŞ KONUŞMASI

Yoldaşlar,

Kongremiz uzun, yoğun ve yorucu bir çalışmadan sonra kapanıyor. Kongrenin başarısı için tüm yoldaşlar çaba harcadılar. Bütün delege yoldaşlara, kongre komisyonlarına ve 5. Kongre prezidyumuna teşekkür ederim.

Yoldaşlar,

5. Kongre kendinden beklenilen görevleri tümüyle yerine getirdi mi? Bunu anlamak için, onun hangi koşullarda toplandığına bakmak yeterli olacaktır.

Burada, uzun boylu uluslararası duruma yeniden değinmek artık gerekmiyor. Fakat, şurası açık ki, TKP 5. Kongresi, insanlığın bugüne kadar tanık olmadığı son derecede tehlikeli uluslararası koşullarda toplandı. Kongre bu koşullara uygun bir çizgi geliştirdi mi? Buna kesinlikle "evet" diyoruz. Parti, programında barış uğrundaki savaşımın birincil önemdeki yerini özellikle vurguladı ve bugünkü ivedi görevlerimizi gösterdi. SBKP MK Genel Sekreteri Yuri Andropov yoldaşın belirttiği gibi, şimdi ABD emperyalizmine, yumuşamayı baltalama niyetinden vazgeçmek istemeyen emperyalistlere, barışı dayatmak için çok daha aktif savaşıma atılmak gerekiyor. Kongre, tüm partiyi bu ruhta eyleme çağırdığına göre, 5. Kongre en temel uluslararası görevini yerine getirmiş bulunuyor.

5. Kongre, faşist diktatörlük koşullarında toplandı. Kongre "Faşist diktatörlüğe son! Barış ve ulusal demokrasi için!" belgisini yükseltti ve bu belgi altında çalışmalarını sürdürdü. İşçi sınıfının, halkın, diktatörlüğe karşı bütün güçlerin önündeki görevleri, savaş yolunu aydınlattı. Ortaya somut bir savaş planı koydu. Özetlemek gerekirse, bu plan, milyonlarca emekçiyi, halk yığınlarını, bütün cunta karşıtı güçleri somut amaçlar için, işsizliğe, pahalılığa, topraksızlığa, işkencelere, tutuklamalara, baskının her türüne, Kürt halkı üzerindeki şovenist zorbalığa karşı ulusal çapta bir direnişe hazırlamaktır. İvedi görev faşist diktatörlüğü yıkmaktır. Partimizin dolaysız amacı, politik erki işbirlikçi oligarşinin elinden almak, en geniş ulusal demokratik güçlerin hükümetini kurmak, ulusal demokrasiyi gerçekleştirmektir. Geniş bir cephe için tüm bu çizgi gerekli temeli hazırlamıştır. Böylece kongre ulusal alandaki görevlerini de başarıyla çizmiş bulunuyor.

Değerli yoldaşlar,

Bu temel politik görevleri başarmak, barış uğrundaki savaşımı, diktatörlüğü yerle bir etme amacını başarıya ulaştırmak, ancak çok zor, çetin koşullara karşın, gözümüzün önünde büyüyen yeni olanakları sonuna kadar kullanmakla, güçlü bir TKP için aralıksız çalışmalarla olanaklıdır. 5. Kongre, bu ana halkaya sıkıca sarılmış ve partinin güçlenmesine katkıda bulunmuş mudur? Bu soruya yanıtımız açıktır. Kongre her şeyden önce bu görevi yerine getirerek üzerine düşen tarihsel görevi yüzünün akıyla başarmış bulunuyor.

Kongreye delege gönderen yurtiçi ve yurtdışı parti örgütlerimizin bizi coşkuyla ayağa kaldıran temel belgisi "5. Kongre-Daha Güçlü TKP!" belgisi oldu. Hiçbir kaygı duymaksızın yoldaşlar, bu kürsüden dosta, düşmana şu gerçeği açıkça ilan edebiliriz:

TKP, şimdi daha da güçlüdür. Şimdi görev, bu güçle TKP'yi işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın sempatisini, geniş desteğini kazanmış bir parti düzeyine yükseltmektir.

5. Kongre partiyi, onun güçlerini yeniledi. Şimdi biz yeni ve daha güçlü bir TKP var dersek, durumu abartmış olmayız. Bunu anlamak gelecekteki sorumluluğu anlamak için yararlıdır.

Gerçi, 5. Kongrede, 51 yıl sonra toplanan bu kongrede delegeler, Merkez Komitesi'nin çalışmalarını sorumluluk duygusu ile eleştirdiler. Ama bu sorumluluk duygusu kimseyi yanıltmasın ve gevşetmesin. Çünkü, kongrenin MK çalışmaları karşısındaki tutumunda, geçtiğimiz zor dönemi dikkate almaktan başka hiçbir kaygı yatmıyor. Öyleyse şimdi görev alan yoldaşlar, Merkez Komitesi'ne seçilen üyeler, yaptıkları çalışmaların şimdikinden çok daha kapsamlı ve eksiksiz hesabını vermeye bugünden hazır olmalıdırlar. Elbette bu Kongrenin istemidir ve her düzeydeki yöneticiler için geçerlidir.

Elde edilen kazanımın boyutlarını kavramak, kongrenin tüm parti düşmanlarına, provokatörlere, sallantılı ögelere karşı kazandığı zaferi kavramak için, izin verirseniz, kongre öncesinde, geçtiğimiz aylara göz atmak istiyorum.

Generallerin 1981 Mayıs saldırısından 1983 başlarına kadar parti çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kaldı. Ağır tutuklamalar hem olanakların daralmasına, parti güvenliğinin sarsılmasına yol açtı, hem de kimi kadrolarımızın partiye olan güvenini sarsıcı sonuçlar doğurdu. Bu ortamda, bazı örgütlerimizin sıralarında fraksiyoncular, antiparti ögeler yıkıcı eylemlere giriştiler. Parti üst yönetiminden birinin hıyaneti bu gibilerine malzeme oldu. Kimileri de, belki tutar düşüncesi ile fraksiyoncu yeltenişlerde bulundular.

Bu ortamda, partiye yürekten bağlı bir çok yoldaşın kafasında kaçınılmazlıkla sorular doğdu. Bunlara zamanında yanıt verilemedi. Ülke içinde, parti merkeziyle bağların sık sık kopması, MK'nin partinin iç durumu hakkında örgütleri bilgilendirme görevini yerine getirmekteki zayıflığı bu durumun oluşmasında rol oynadı. Yurtdışında da partinin sağlıklı kadroları arasında benzer tereddütler ortaya çıktı.

Değerli yoldaşlar,

TKP, parti içi bu karmaşık durumdan, parti örgütlerimizin, kadrolarımızın olağanüstü özverileri ve partiye olan sarsılmaz inançları sonucunda hemen hemen ciddi hiçbir yıkıma yol açılmaksızın, hatta tam tersine sıralarımızın arınması ve daha da güçlenmesiyle çıkmayı başarmıştır.

Bu dönem boyunca parti, gerçek parti düşmanıyla, durumu kavrayamayan, haklı eleştirilerine yanıt alamayan parti üyesini birbirine karıştırmamak için elden gelen dikkati ve esnekliği göstermeye çalıştı. Bu soğukkanlı ama ilkeli tutum bu sonucun alınmasında rol oynadı.

Partiyi kendi içine kapanık durumdan çıkartmada Nisan 1983 MK Plenumu ve Politik Büro'nun genişletilmiş toplantısı dönemeç noktalarını oluşturdu. Şimdi biz, deneyimimizden gene bir ders çıkarabiliriz: Parti içinde ortaya çıkacak her türlü parti düşmanı girişime -ki bu kongre sonrasında da beklenmelidir- sonu gelmez tartışmalara dalarak değil, bütün partiyi çok daha büyük bir enerjiyle sınıf düşmanlarına karşı savaşa kaldırarak en ağır darbeyi indirebiliriz. Partinin ideolojik çalışmasının ana yönü, bir avuç küçük burjuva laf ebesiyle söz yarıştırmak değil, faşist diktatörlüğe, emperyalizme karşı savaşın yolunu çok yönlü aydınlatmaya çevrilirse, işte o zaman herbir teorik sorunda oportünist görüşlere verilecek yanıtlar, partiyi içe kapanmaktan kurtaracaktır. Antiparticiliğin pan zehiri, milyonları devrimci savaş için ayağa kaldırma yolunda -gerektiğinde ölümü de göze alarak- iş yapmaktır. Ufak iş, büyük iş demeksizin çalışmak, çalışmak, daha çok çalışmaktır.

Değerli yoldaşlar,

Kongre hazırlık çalışmalarımız, kongrenin başarısında büyük bir rol oynadı. Politik Büro'nun örgüt sekreterleriyle genişletilmiş toplantısında ciddi olarak başla-

▶Arkası 9. sayfada

En büyük başarıya ulaşmak için

●Hasan DENGDAR-DİYARBAKIR

Bölgemizden, Kürdistan'dan üç aydan beri haber gönderemedik. Geçen ay ilk haberimizi, G. KURAN'ın Irak Kürdistan'ına yapılan saldırıyı anlatan yazısını ilettik.

Cunta Eylül 1982'de bölgede en şiddetli saldırısını yaptı. Saldırı daha da sürüyor. Saldırının en şiddetli döneminde bile, yoldaşlar, arkadaşlar gözaltına alınıp tutuklanırken, saldırının şiddetini, cuntanın uygulamalarını partiye iletiyorduk. Tüm bunlar eksiksiz, zamanında radyoda yayınlanıyor, herkes Kürdistan'daki gelişmeleri Parti Radyosundan öğreniyordu.

Sonra zorunlu olarak bir kopukluk söz konusu oldu.Sizler de şimdi merak ediyorsunuz. "Acaba ne oldu? Cunta bunları tüketti mi?'' diye soruyorsunuz. Hayır! Hiç bir zaman bizi yok edemeyecekler. Komünistler Kürdistan'da da varlıklarını, savaşlarını, parti yaşamlarını sürdürüyor. Parti merkeziyle bağı kopmuş örgütler değil, yalnız kalmış tek bir kişi olsa bile, o, komünist bir parti örgütüdür. Parti yaşamında tatil yoktur. Parti yaşamı süregendir. Koşullar ne olursa olsun, en büyük başarıya ulaşmak amacıyla çalışmak, savaşmak zorundayız. O üç aylık geçici kopukluğa neden olan zorluklar mazeret değil. Gereken yerlerde bunun hesabını veririz. Bundan böyle Türkiye ve Kürdistan'daki gelişmeleri ele alan haber ve yorumlarımızı en düzenli biçimde iletmeye çalışacağız.

Şimdi ülkenin içinde bulunduğumuz günlerindeki durumuyla ilgili bir takım gelişmeleri anlatmaya çalışacağım. Ülkemizin geleceğini şekillendirecek yeni bir dönem başlıyor. Partimizin bu konuda hazırlıklarını sürdürdüğünü biliyoruz.

Cunta kapıkulu partiler istiyor.Kendisine karşı en küçük bir gelişmeye bile tahammül edemiyor. Burjuvazi arasındaki ayrılıkların partilere yansımasını bile hazmedemiyor. Oysa bu ayrılıklar zorlama değil, toplumsal gelişmelerin sonucudur. Cuntacılar istedikleri kadar önlemeye çalışsınlar, eski burjuva partileri de kendi felsefeleri doğrultusunda, değişik biçimlerde örgütleniyor. Cuntanın tüm uyarılarına rağmen ayrılıkların sürdüğünü herkes görüyor. Ancak, yığınlarda bir bekleyiş, bir arayış da sözkonusudur.

En önemlisi 12 Eylül sonrası ağır darbeler yiyen devrimci- demokratik güçlerin durumudur. Bu güçlerin tabanında ve görülebilen kadrolarında genel eğilim eylem ve cephe birliği-

▶Arkası 12. sayfada

Köle miyiz, savaş tutsağı mı?

"Bizler İstanbul'un bir işçi semtinde bulunan, ... fabrikası işçileriyiz. Sorunlarımız o kadar çok ki.. Bunlardan bazılarını sayalım:

1- İkramiyelerimiz: Birinci ikramiye verilmezse, ikinci, üçüncü ikramiye de verilmez.

2- Yemeklerimiz: Aşağı yukarı hergün aynı yemek çıkar. O da, yiyebilirsen ye...

3- Servis arabaları: Hayvan taşımayacak kadar yağlı ve pis. Gündüz üretilen makine ve diğer eşyalar aynı arabalarda taşınıyor, araba temizlenmeden işçiye servis yapılıyor.

Bazı ustabaşılar patronun özel adamı gibi çalışıyorlar. Bizleri fabrikada köle gibi çalıştırıyor, sonra da parsa topluyorlar.

4- Vardiyada durum: Fabrikanın aynı ortakları, yeni bir bölüm açtılar. Oradaki işçi arkadaşların durumu daha da kötü. Üç kişi vardiyaya kalıyor, 30-40 derece sıcaklıkta çalışıyorlar. Bu bölüme akşam saat 17'de gelen yemekler gece saat 03'te yeniyor. Mutfak olmadığından yemekler bu arada köpürüyor ve bozuluyor. Durumu işverene söylediğimizde "Zıkkım yiyin itler!" cevabını alıyoruz. Patron fabrikadaki köpeğin yemeğini buzdolabına koyduruyor da biz işçilerin yiyeceği yemeği dolaba koydurmuyor.

Vardiyaya kalanlara servis arabası verilmediği gibi yol parası da verilmez. Ayrıca tatil günleri de yemek ve yol parası verilmez. Bunlara itiraz edecek olsak hemen işten çıkarılmakla tehdit ediliriz. Fabrikada örgütlü olan Türk-Metal sendikası işçiyle hiç ilgilenmez.

5- Ücretler: Ücret aldığımızda nereye ne kesiliyor, ne oluyor, sigorta normal ödeniyor mu, ödenmiyor mu kimse bilmez. At kağıda imzayı, al parayı... Köle miyiz, savaş tutsağı mı?"

Atılım'a ilettiğimiz bu mektup, diğer birçokları gibi şu gerçeği vurguluyor:

12 Eylül 1980'de erke el koyan cuntanın işçi-emekçi düşmanı politikası patronlara boş meydanda rahatça at oynatma olanağını sağladı. Sınıf ve kitle sendikacılığına indirilen darbenin a-

▶Arkası 13. sayfada

Parti örgütleri yığınların içinde

Bölgemizdeki fabrikalarda 12 Eylül'den bu yana süregelen dizginsiz bir baskı ve sömürü ortamı var. Ancak tüm baskı ve denetimlere karşın fabrikalardan, işyerlerinden ilerici fikirleri ve örgütlülüğü söküp atmaları mümkün olmadı. "Anayasaya Hayır" kampanyası, belli başlı günlemelerde bildiri dağıtımı, telefonlu ajitasyon-propaganda çalışmaları, geziler, Atılım ve broşür iletimi, DİSK'le ve tutuklularla dayanışma vb. gibi demokratik eylemlerin önü alınamadı. Asker-polis işbirliğiyle yürütülen kudurganca saldırılar, semtlerde de devam eden bu çalışmaları durduramadı. Ancak bazı patronların işyerlerini kapatması ya da uzak yerlere nakletmesi bizler için ağır sonuçlar, zayıflıklar doğurdu.

Uzunca bir süredir bölgemizde yaşayan işçiler, emekçiler, hatta uzak köylerden gençler arasında "İlerici İşçiler", "TKP" imzalı bildiriler dolaşıyor. Ekte bulunan 15-16 Haziran direniş bildirisi bunlardan biridir. Bölgemizde kadınlar arasındaki propaganda-ajitasyon çalışmaları, yeni ve yaratıcı biçimlerle zenginleşerek sürüyor. Kadınlar, genç işçi kızlar, elden ele 15-16 Haziran bildirileri dolaştırıyorlar, yazı yarışmaları düzenleniyor, 1 Mayıs'larda toplu kır gezilerine gidiliyor ve evlerde toplanan kadınlar eğitim çalışmaları yapıyorlar.

Çeşitli uzak ilçelerde ve köylerde de yaşam koşullarının giderek ağırlaşmasının doğurduğu tepkiler, cuntanın sözümona "demokrasi" yutturmacasının apaçk gözler önüne serilmesinin yarattığı tepkiyle birleşiyor. İnsanlar artık cuntanın başını dinlemek için televizyon başına koşmuyor. Dinleyenlerde de onaylama sözleri artık iyice azaldı. Hele "Süngü partisi" MDP'ye karşı nefret düzeyinde duygular yükseliyor. Nitekim bir ilçemizde bu güdümlü partinin şube açması, oranın yerleşik halkı tarafından engellendi. Cuntanın vetolarına halkın protestosunu otobüslerde, kahvelerde bile duyabilirsiniz. İlerici işçiler bu protestoların seçimler çevresinde somut eyleme dönmesini sağlamak için çalışıyorlar.

Bölgemizde ilerici işçiler "TKP'nin Sesi" radyosunu dinliyor, günlük çalışmalarında büyük ölçüde yararlanıyorlar. Kimi yayınlar çoğaltıp dağıtılıyor. Ancak okuyucular Atılım gazetesinin ellerine her zaman zamanında geçmediğinden yakınıyorlar. Eğer gazete sayısı artarsa, daha çok dağıtılır, hem de elden ele geçme hızı artarak daha çabuk yayılması olanaklı olur. Ayrıca yayınlarda başta sendikal alanda olmak üzere, eğitim,sol güçler arası işbirliği gibi konulara daha çok yer verilmesini istiyoruz.

Devrimci selamlarımızla
.... Parti örgütü
İSTANBUL

Yarın çok geç olacak

▶ Başı 3. sayfada

sinin, Türkiye'yi doğrudan etkileyeceğini bir kez daha ortaya koyuyor. Bu plan nükleer ve kimyasal silahların herhangi bir çatışmada daha baştan kullanılmasını öngörüyor. ABD'de çıkan Military Review adlı dergiye göre yeni plan ABD-NATO savaş planlarını tümüyle ilk vuruş yapma temelinde değiştiriyor. Yeni planlar nükleer silahları da kullanarak, bırakalım bir sözde Sovyet saldırısını beklemeyi, bir askersel manevrayı bile bahane ederek, Sovyetlere sözde "önleyici" ilk vuruş yapmaya dayanıyor.

Bunun için tüm NATO ülkelerine yeni nükleer silahlar yerleştirilmek isteniyor. Yine son zamanlarda ABD-NATO çevrelerinde olgunlaşan bir görüşe göre ilk nükleer saldırı için "kanat ülkesi" denilen ülkeler kullanılacaktır. Türkiye NATO'nun "kanat ülkesi"'dir. Her geçen gün, Türkiye'nin nükleer savaşta ilk kül olacak ülkelerden biri olacağını daha açık ortaya koyuyor.

ABD emperyalizmi dünyanın tüm bölge ve köşelerinde saldırgan eylemlerini tırmandırıyor. Başta ilerici rejimler olmak üzere tüm bağımsız ülkelerin içişlerine artan ölçüde ve çoğu kez silahlı karışıyor. Orta Amerika'dan, Güney Afrika'dan, Orta doğu'dan sonra şimdi Çad yoluyla Orta Afrika'da da çok tehlikeli gerginlikler tırmandırıyor. Pentagon'un 1985-2015 yılları için NATO'ya dayatmaya çalıştığı yeni savaş planında, NATO'nun eylem alanının genişletilmesi, özellikle de petrol bölgesi Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya genişletilmesi temel alınıyor. ABD zaten çeşitli NATO toplantılarında Türkiye'nin de onayıyla NATO'nun eylem alanının Ortadoğu'ya genişletilmesini ilke olarak kabul ettirmişti. NATO'nun önümüzdeki sonbahar toplantısında uygulama planını kesinleştirmeye çalışacak. Uygulamaya kendilerinin nasıl katılacağı konusunda kimi NATO ülkelerinin kuşkuları var. Ama hepsi NATO eylem alanının Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya genişletilmesinde ABD "Çevik Kuvvet"lerinin kullanılmasında ve bu planlarda Türkiye'ye baş rol verilmesinde anlaşıyorlar. Bu nedenle Ortadoğu'ya "Çevik Kuvvet"li saldırı hazırlıklarında ABD ile cunta, genel NATO uygulama planını beklemeden yol aldı. Yeni üsler, havaalanları yapımı başladı. Doğu illerimizde ABD-NATO "Çevik Kuvvet"li NATO manevraları yapıldı.

Son haftalarda gene ülkemize gelen CIA ajanı Paul Henze, "Türkiye Ortadoğu'nun güvenlik üssüdür" sözleriyle ABD planlarında Türkiye'nin Ortadoğu'ya yönelik bir saldırı üssü olduğunu açıkladı. ABD Donanma Bakanı Lehman "NATO'nun savunması için Türkiye hayati önem taşıyor" dedi. ABD'nin artan çabaları ve yeni planı üzerine Teoman Erel, Örsan Öymen gibi aklı başında yazarlar, Pentagon'un yeni "Hava-Kara Savaşı 2000" planının Türkiye'yi saldırı üssü yapma planı olduğunu açıkladılar.

Son gelişmeler ABD'nin ülkemizi bölgede "Çevik Kuvvet"li bir saldırıda kullanmak çabalarının yoğunlaştığını gösteriyor. Ortadoğu'daki gelişmeler ABD'nin böyle bir saldırıya geçme koşullarına herzamandan çok gebedir. Cuntanın varlığı ülkemizin savaş tehlikesine sürüklenmesi olasılığını hergün daha çok artırıyor.

Faşist cunta şimdi tümüyle ABD ile yaptığı tehlikeli pazarlıklar karşılığı ayaktadır. ABD'nin bölgedeki saldırganlık planlarına Türkiye'yi araç etme girişimlerine karşı savaşım, cuntaya karşı savaşımdır. Halkımızın canı için savaşımdır. ABD savaş planlarına karşı savaş bugün ve cuntanın yasaklarına karşın yükseltilmelidir. Çünkü yarın çok geç olacaktır.

Tartışmada ilkelerimiz

▶ Başı 2. sayfada

ciddiliğinin en önemli ve güvenilir ölçütü, onun hatalarına ve eksikliklerine karşı tutumudur. Üstelik partimizin savaşımı, tartışılmaz başarılarla doludur.

Tartışma partiye zarar getirir mi? Evet, tartışma vardır, "tartışma" vardır. Politik Büro'nun genişletilmiş toplantısında konuşan yoldaşlar, komünistlerin, parti çizgisini ve kararlarını akademik bir tartışmanın konusu olarak değil, sınıf savaşında kullanılacak bir silah olarak gördüklerini ve onların bu silahı daha iyi nasıl kullanırız, daha nasıl iyileştiririz diye tartışmalarından partinin hiçbir zaman zarar görmediğini dile getirdiler (Bak Atılım Ağustos 1983).

Demek ki sorun, tartışmayı bu temelde yürütmektir. Parti disiplinini çiğnememek, tartışmayı örgüt dışında değil, örgüt içinde yapmaktır. Kimi konularda farklı görüşler savunulsa bile, sonuçta partinin kollektif iradesine, kollektif kararına uymaktır. Partinin görüşünü özümsemeye çalışmakır.

İşte bu temeldeki ve bu ilkeler gözetilerek yapılan tartışma, kollektif çalışmayı canlandıracak, partinin gönüllü birliğini pekiştirecek, partinin politik eylem birliğini ve politik disiplinini güçlendirecektir.

TKP örgütleri, komünistler, 10 Eylül'ü karşılarken yürütülen bu çalışmaya en aktif biçimde katılarak, dost düşman herkese, illegal çalışmak zorunda olan TKP'nin, faşizm koşullarında bile Türkiye'deki en demokratik parti olduğunu gösterecektir. Komünistlerin çelik disiplini, bilinçli, gönüllü savaş azmiyle bağlıdır.

En büyük başarıya...

▶ Başı 11. sayfada

nin gücüne duyulan güvenin artmasıdır. Eğer 12 Eylül öncesinde devrimci, yurtsever güçler birleşebilmiş olsalardı cuntacı generallerin ülke yönetimini ele geçiremeyecekleri, bugün de bu güçler sağlam temeller üzerinde olanaklarını birleştirebilirlerse cuntanın uzun ömürlü olamayacağı görüşü, her zamankinden daha çok taraftar buluyor. Partimiz bu süreçte inisiyatifi ele alabilse köklü başarılar elde edebilir, tehlikeli düşlerin ve sahte umutların boy vermesine geçit verilmez.

Ne yapmalıyız?

1- Dışımızdaki tüm devrimci-demokratik güçlere yeni, çokyönlü önerilerle gidilmeli, cuntaya karşı ortak tutumun sağlanması yolunda olanaklar daha da zorlanmalı.

2- Ülkenin, işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarları temelinde demokratik güçlerin biribirlerine belirli ödünler vermeleri gerektiği unutulmamalı.

3- Genel af kampanyasını yurt içinde ve yurtdışında yaygınlaştırmalı ve güçlendirmeliyiz. Onbinlerce tutuklu yakınının bu amaç için hareketlenmesi için güvenilir bir kıvılcımın yeterli olacağını görebilmek derin araştırmalar gerektirmeyecek derecede açıktır.

4- Eski alışkanlık ve yetersizliklerden tümüyle sıyrılmalı, yığınların sırtına yüklenen sorunların hiçbiri küçümsenmemeli, bunlar çözüm yolunu içeren önerilerle birlikte ele alınmalı.

5- Kürt yurtsever örgütlerine daha da yapıcı yaklaşılmalı, Türkiye devrimci güçleri içinde yer almaları sağlanmalıdır. Kürt yurtsever örgütlerinin yer almadığı savaşım cephesinin en önemli kollarından birinden yoksun kalacağı en geniş güçlere benimsetilmelidir.

Politik tutuklularla dayanışmayı...

▶ Başı 10. sayfada

reketi örgütlemek her zamankinden daha yakıcı bir görev olmuştur. Şimdi komünistleri ve tüm demokratları, açlık grevine katılan binlerce politik tutukluyla ve yakınlarıyla yeni somut dayanışma ilişkileri kurmak görevi bekliyor. Genel politik af istemini yükseltmeliyiz, en geniş güçleri bu istem çevresinde birleştirmeliyiz. Politik tutuklulara uygulanan baskıları, cuntanın onlara dayattığı korkunç yaşamı en geniş yığınlara duyurmak gerekiyor. Politik tutukevlerindeki gerçek durumu yığınlara duyurmak, onlara cuntanın gerçek yüzünü göstermek demektir. Faşizme karşı yılmadan direnerek canlarını veren tutukluların yaktığı meşaleyi ancak böyle canlı tutabiliriz